

UOT 7.03

AYTƏN ƏFƏNDİYEVƏ*

XALQ RƏSSAMI ELДАР MİKAYILZADƏNİN YARATDIĞI
XALÇA ƏSƏRLƏRİNİN BƏDİİ CƏHƏTLƏRİ

Maqalədə xalq rəssamı Eldar Mikayilzadənin müxtəlif zamanlarda yaratdığı xalça əsərlərinin bədii təsviri və təhlili öz əksini tapmışdır. Son otuz ildə çağdaş Azərbaycan xalça-çil-çimü çox maraqlı əsərləri ilə zənginləşdir-məkdə davam edən Eldar Mikayilzadə son dövrdə iki yeni toxuculuq nümunəsini tamamlamışdır. Əgər sənətkarın arxada qalan yaradıcılıq yoluna öləri nəzər salıb yaratdığı bir-birindən ecazkar "Şəbi-hicran-1" (1981), "Nağıllar aləmi" (1983), "Azərbaycanın poeziyası və musiqi korifeyləri" (1983-1984), "Xətai" (1990), "Xəmsə" (1991), "İslam" (1993), "Bürclər" (1994), "Xilaskar" (1995-1997), "Üç din" (1998), "Səttar" (1999), "Bismillahir-rahmanir-rahim" (2001), "Üç peyğəmbər" (2003), "Şəbi-hicran-2" (2006), "Yaranış" (2010) və s. nadir sənət nümunələrini xatırlasaq, onda daim axtarışğa meyilli olan ustadın ən tələkkar sənət xirdələrindən bəla heyratlandıracak xalçalar yaratmağa imkan verən yaradıcılıq potensialına malik olduğunu xüsusi vurğulamalıyıq. Onun son vaxtlar ərəşəyə gətirdiyi "Yaranış" (2010), eləcə də "Kəhəkşan" və "Səttarın arzusu" (2012) xalçalarını da bunun təsdiqidir.

Açar sözlər: Xalça, sije, ornament, təsvir, ilmə, naxış.

Azərbaycan dekorativ-təbiiq incəsənətinin əsas növlərindən biri olan xalçaçılıq vətənimizə dünya şöhrəti qazandıran sənət sahələrindəndir. Azərbaycan xalqının nəsilədən-nəslə ötürülən bu ənənəvi xalçaçılıq sənəti bu gün də öz aktuallığını qorumaqdadır. Tədqiqatımızın əsas hissəsini hal-hazırda fəaliyyət göstərən xalçaçı-rəssam Eldar Mikayilzadənin həyat və yaradıcılığı tutur. Eldar Mikayilzadə məhz xalçaçı-rəssam kimi bu sənəti yaşadan, dünyaya tanıdıran sənətkarlardan biridir.

Onun yaradıcılığında xalça sənəti ilə yanaşı təsviri sənətin həm rəngkarlıq həm də qrafika sahələrində bir çox dəyərli əsərlərini müllüldür.

Eldar Mikayilzadə yaradıcılığı 1980-ci illərdən başlamışdır. Əsərləri özünəməxsus dəst-xətti ilə seçilən xalçaçı rəssamın ilk yaradıcılıq dövrü Azərbaycanda davamlı şəkil alan quruculuq dövrünə təsadüf etmişdir. Hələ tələbəlik illərindən başlayaraq bir çox ornamental xalçalar toxumuş və özündə xalqımızın qəhrəmanlıq salnaməsini əks etdirən kompozisiyalar yaratmışdır. Artıq həmin illərdə onun yaratdığı xalça və rəngkarlıq nümunələri öz orijinallığı ilə fərqlənmişdir.

Eldar Mikayilzadə İncəsənət İnstitutunda təhsil aldığı illərdə böyük sənətkar respublikamızda ornament sənətinin əvəzsiz ustası Lətif Kərimovdan klassik xalq və peşəkar orta əsr Azərbaycan rəssamlarının yaratdıqları böyük bir ornament məktəbinin sirlərini öyrənməyə başladı. Kompozisiya qurmağı, xalqın özünəməxsus dərin texnologiyasını xüsusiyyətlərini sirlərini döna-döna Lətif Kərimovdan öyrəndi. Eldar Mikayilzadə qeyd edir ki, "Mənim incəsənət aləminə gəlməyim Səttarla, onun sənəti ilə bağlıdır, lakin xalçaçılıq sənətində çalışmağı yalnız Lətif Kərimovun adı, şəxsiyyəti, sənəti ilə bağlıdır. Mən xoşbəxtəm ki, Azərbaycanın iki məşhur sənətkarından dər əlb, öyrənmişəm. Lətif Kərimovdan öyrəndiyimi xalqımızın klassik ornament və kompozisiyalarının rəngli ilmələyə köçürülməsinin çətin və əziyyətli sirlərini mən gələcək nəsillərə çatdırmaq və beləliklə də bu ulu sənətimizi yaşatmaq istədim". [3, s. 12].

Eldar Mikayilzadə 1980-ci illərdən sonra bir xalçaçı rəssamı kimi püxtələşib,

formalaşmağa başlayır. Rəssam öz üzərində çox işləyir. Məlum ornamentlərin və kompozisiyaların yeni formalarını yaratmaq üçün axtarışğa aparır. Bu illərdə onun "Bakı" adlı kiçik ölçülü (80x100) xalçası yaranır. Bu ornamental xalçada Eldar məlum kompozisiyasını, yeni naxış həlli ilə tam zənginləşdirmiş və təzə görünüşlü ornamental xalça yaratmışdır. Rəssam bəndi rumi, yəni torvay sənəmə malik kompozisiyada torların şəxələrini taxıl sünbüllü ilə təsvir etmiş, torların mərkəzinə isə üzüm taxımını və neft buruğunun təsviri ilə bəzəmişdir. Xalçanın tam mərkəzində Bakının emblemi və onun yuxarı hissəsində əlində alov tutan oğlan və qız təsvirləri və oradaca Bakının yaranma tarixi qeyd edilmişdir. Həşiyə İçəri şəhəri əhatə edən qala divarının təsvirlərindən yararlanmışdır. Xalça kompozisiyası cəhətdən yığcam və lakonikdir. Şəhəri yerlik üzərindəki qızıl sünbüllər və ritmik təkrar edici zəğah və sürməyi üzüm və buruq təsvirləri çox canlı və ifadəli görünür. Qeyd etməliyik ki, xalçalarını Azərbaycanın yeni simvolik embləmləri ilə zənginləşirməyə hələ 1950-ci ildə ilk dəfə L. Kərimov özünün "Qızıl xalça" və "Pambıq nişan" kimi əsərlərində müraciət etmişdir.

Eldar Mikayilzadə yaradıcılığı semantik sijeə baxımdan çox zəngin və hərtərəflidir. O, xalçalarında daxili ələmi, mənəvi dəyərləri ön plana çıxarıb. O, elə bir rəssamdır ki, yaradıcılığında standart mövzulan təkrarlamır. Onun yaradıcılığında Cənubi Azərbaycan xalq sənətinin miniatürərdən təsirləndiyini görmək olar. Onun yaradıcılığının özəlliyi ondadır ki, o milli poeziyamızın və fəlsəfənin, ümumi insanlığı və dünyagörüşləri öz yaradıcılığında əks edib. Məşhur sijeətli xalçalardan birini Azərbaycanın ölməz sənətkarı Səttar Bəhlulzadəyə həsr edib. Xalçanı 1979-cu ildə toxumuşdur. Onun digər xalçaları ilə müqayisədə bu xalça rəngkarlıq baxımdan əvəzədiməkdir. Xalça rəngarəngdir, xalçadakı rəng tonları Səttar Bəhlulzadə yaradıcılığında rəngləri xatırladır. Xalçanın kompozisiyası çox elementlidir, sijeə ara sahədə mərhələlərlə yerləşdirilmişdir. Ara sahənin kompozisiyası kəşfədi ornamentlərdən ibarətdir. Bu kompozisiya rəssamın düşüncələrini aydınlaşdırır. Bu tip kompozisiyalar çətin və çox elementlidir. Kompozisiyanın yuxarı hissəsində Bakı və Bakı kəndlərinin memarlıq mənzərələri, Abşeron təbiəti rəssamın sevimli janrıdır. Bu halda Eldar Mikayilzadə Səttarsayağı rəsm və ştrixlərdən istifadə etmişdir. Xalçanın sağ tərəfində Səttar Bəhlulzadə silueti mölbət arxasında verilmişdir. Bir qədər aşağıda sxematik olaraq siluetlərlə Azərbaycanın görkəmli şəxslərinin təsvirləri verilmişdir. Burada ağac altında uzanmış Əliəğa Vahidin, oturmmuş vəziyyətdə Sabirin, daha sonra Şah İsmayıl Xətəinin, onun yanında müasir dövr məşhur kamança ustası Həbil Əliyev, orta əsr miniatür rəssamı Soltan Məhəmmədin təsvirləri verilmişdir. Kompozisiyanın aşağı sol küncündə iri samovanın arxasında çayçı çay süzür, yanında çayxananın müdiri əyləşib. Stal arxasında iki nəfər əyləşib, onlardan biri Bəhrəm Mansurovdur. Kənarında rəssam özünü xana arxasında, əlində yumaq ilə təsvir edib. Xalçanın ümumi kompozisiyasını həşiyələr tamamlayır. Həşiyələrdə kompozisiyaya uyğun ornamentlər kətibəbəl şəklində Simurq quşu əjdaha ilə, rəngli medalyonlarla bəzədilmişdir. Bu cür təsvirlərə Eldar Mikayilzadənin digər kompozisiyalarında da rast gəlmək olar. Bu xalça fərqli kompozisiyası və rəng zənginliyi baxımdan orijinal xalçalardan biri hesab olunur.

Bəzən adama ələ gəlir ki, qədim tarixə və zəngin bədii ənənələrə malik xalçaçılıqda sənətlərimiz elə bir zirvəyə yüksəlmişdir ki, bu sahədə bənzərsizlik nümayiş etdirmək, əldə olunanlara yeni bədii-estetik dəyər əlavə etmək mümkünəzəddir. Ancaq öən əsrin son qərinəsində Bakıda orta və ali ixtisas təhsili alan və öz dövrünün tanınmış xalçaçıları ilə yaxından ünsiyyətə olan Eldar Mikayilzadə hələ tələbə ikən yaratdığı "Şəbi-hicran" (1981) xalçası ilə bu sahədə yenilik və özünəməxsusluğun mümkünliyünü nümayiş etdirdi. Onun 1981-ci ildə ərəşəyə gətirdiyi bu xovlu xalçada dahi Füzulinin portreti yarpaqlanmış, çiçəklənmiş və bar verməz ağacların məntəyliq qovşağından yaranmışdır. 1983-cü ildə Bakıda keçirilən Şərq xalçaları üzə beynəlxalq simpoziuma gələn məşhur ekspertlər onunla tanış olmuş və onu müasir dövrdə dünya

xalqçılığına verilmiş ən qiymətli töhfə hesab etmişlər. Əslində o vaxtlar cəmiyyəti 25 yaşlı olan Eldar Mikayılzadə hər hansı bir yaşlı və çox istedadlı sənətkarın bütün yaradıcılığını zirvəsi sayılacaq əlçatmaz nümunəsini yaratmışdı. Bu erkən uğur onun qarşısında daha çoxin yaradıcı vəzifələri qoydu. Bu da gənc xalqçının fəth etdiyi çox yüksək zirvədə qalmasınından ibarət idi. Sonrakı illər erkən müvəffəqiyyətin təsadüfi olmadığını göstərdi və yaradığı çoxsaylı əcazət xalqçılar Eldarın çağdaş Azərbaycan xalqçılığının liderinə çevrilməsini şərtləndirdi... [4, s. 8.]. Son otuz ildə çağdaş Azərbaycan xalqçılığını çox maraqlı əsərləri ilə zənginləşdirməkdə davam edən Eldar Mikayılzadənin yaradıcılıq yoluna ötürü nəzər salıb yaratdığı bir-birindən əcazkar "Şəbi-hicran-1" (1981), "Nağıllar ələmi" (1983), "Azərbaycanın poeziya və musiqi korifeylləri" (1983-1984), "Xətai" (1990), "Xəmsə" (1991), "İslam" (1992), "Təbriz" (1993), "Bürclər" (1994), "Xilaskar" (1995-1997), "Üç din" (1998), "Səttar" (1999), "Bismillahir-rəhmanir-rəhim" (2001), "Üç peyğəmbər" (2003), "Şəbi-hicran-2" (2006), "Yaranış" (2010) və s. nadir sənət nümunələrini xatırlasaq, onda dəm əxtarıya meylli olan ustadın ən tələbkar sənət xiridarlarını belə heyrləndirəcək xalqçılar yaratmağa imkan verən yaradıcılıq potensialına malik olduğunu xüsusilə vurğulamalıyıq. Onun son vaxtlar ərsəyə gətirdiyi "Yaranış" (2010), eləcə də "Kəhkəşan" və "Səttarın arzusu" (2012) xalqçaları da bunun təsdiqidir.

Eldar Mikayılzadənin təsviri sənətə həvəsi hələ uşaqlıq illərindən olub. Görkəmli Azərbaycan rəssamı Səttar Bəhlulzadə ilə qonşu olan Eldar Mikayılzadənin bu sənətə həvəsi də buradan qaynaqlanıb. Bu barədə rəssam özü belə deyir: "Rəssamlığa uşaqlıqdan həvəsim olub. Səttar Bəhlulzadə qonşumuz idi. Bir gün atam onu bizə dəvət etdi; o mənə əl işlərimi görüb, çox bəyəndi. Əzimzadə adına Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Məktəbində oxuduğum illərdə Səttar Bəhlulzadə hara gedərsə, mənə də özü ilə aparardı. O, heç vaxt rəsm çəkməyi öyrətməzdi. O, mənə rəssam kimi yaşamağı, hər şeyə rəssam kimi baxmağı öyrədirdi. Xalqçılığa isə çox sonralar maraqla göstərməyə başlasam da, bu sənətə ömürlük vuruldu...". Eldar Mikayılzadənin ilk sərəgisi 1991-ci ildə Londonda keçirilib. Sənətkar deyir ki, ilk sərəgimdə müsahibə verərkən belə bir cümlə işlətmişdim ki, "Xalqçılıq azərbaycanlıların ana dilidir". Azərbaycan xalqçaları xalqın keçmişini, bu gününü əks etdirir, tariximizi naxışlara çevirərək yaşadır, gələcəyə aparır. Xalqçılıq eyni zamanda xalqımızın mədəniyyətini, adət-ənənini, istəklərini yaşadan bir sənət növüdür. Eldar Mikayılzadə portret xalqçarı az işləsə də, daha çox süjetli və ornamentli xalqçalara üstünlük verir. Rəssam bu barədə belə deyir: "Çalışıram ki, xalqçada konkret bir fikir, mövzu və fəlsəfə olsun. Xalqça ölçüsündən, naxışlarından tutmuş rənginə qədər həmin o mövzunu, fikri əcmalıdır. Məsələn, mən indi "Şəbi-hicran" ("Ayrılıq gecəsi") xalqçası üzərində işləyirəm. Burada xalqçanın həm ornamentli, həm də rəng həlli Leyli və Məcnunun ruhunu göstərməyə xidmət etməlidir. Deyə bilmərəm ki, əsərlərimdə Avropa mədəniyyətinin təsiri yoxdur. Şərq xalqçalarında rəmziliyi, stilizə mədəniyyətin, ornament sənətinə Avropa rəssamlıq ənənələri ilə birləşdirəndə maraqlı nəticə alınır. Çünki biz həm Avropa, həm də Şərq mədəniyyətinə aid olan xalqçadır. Mən də öz xalqçalarımnda bu iki böyük mədəniyyəti, düşüncə tərzini birləşdirməyə çalışıram". Eldar Mikayılzadə "Şəbi-hicran" [şəh. I.39] mövzusuna əslində üçüncü dəfədir ki, müraciət edib. İlk dəfə 1981-ci ildə tələbək ikon bu mövzuya müraciət edən rəssam Sadiq Şərifzadənin "Füzuli" portreti əsasında bu əsəri yaratmışdır. Rəssam bu barədə deyir ki, "Təbbi ki, onun (S.Şərifzadənin) çəkdiyi portret Füzulinin gerçək simasını əks etdirmirdi, amma hamı Füzulinə o surətdə qəbul edirdi. Füzuli daxili ələminə görə təsvir olunur. Mən də onun ruhunu xalqçaya köçürmək istədim. Onun iç dünyasını göstərdim. Füzulinin yaradıcılığının əsasını üç amil - poeziya, fəlsəfə və musiqi təşkil edir. Füzulinin bütün qəzəlləri musiqi üzərində qurulub. Ona görə də muğamda rahat ifa olunur. Onun qəzəllərinin fəlsəfəsi çox dorindir. Poeziya da öz yerində. Füzulinin obrazını üç ağac kökündən yaratmaq fikri bundan irəli gəldi. Çiçək açan ağac, yaşıl ağac və bar verən ağacla Füzuli yaradıcılığını təsvir etdim.

Buludlar vasitəsi ilə də Füzulinin qəzəlinə dair beyt yazdım. Gözləmədiyim halda bu işim çox gözəl qarşılandı. Rəssamın ilk "Şəbi-hicran" da xalqça açıq rənglərə toxunsada, ikincidə tutqun rənglərə üstünlük verilib. Əsərdə təsvir olunmuş sənəmş samlar bu dünyada vüsəla çatmayan Leyli və Məcnunu ifadə edir. Rəssam bu mövzudakı üçüncü əsərində isə Füzulinə ağaclarla yox, qayalar, dağlarla yaratmış, kompozisiya isə Tuba ağacının təsviri ilə bitir. Bu əsərdə həmçinin rəssam Füzuli yaradıcılığı ilə sənəti ünsiyyətdə olan Səttar Bəhlulzadə və Üzeyir Hacıbəyovun da obrazlarını təsvir edib. Rəssamın 1989-cü ildə toxuduğu məşhur xalqçalarınndan biri, Azərbaycanın böyük şair və mütəfəkkiri Füzuliyə həsr etdiyi xalqçadır. Bu şairin yaradıcılığına nəinki Eldar Mikayılzadə, həmçinin digər xalqça-rəssamlar Cəfər Mücri, Kamil Əliyev və başqaları toxunmuşdur. Xalqçanın iki variantı mövcuddur, birində rənglər əsasən açıq-qəhvəyi, göy-mavi tonlarındadır. Bu xalqça rəng həlli və ornament çoxluğu ilə çox zəngindir. İncə toxumalar və iri işli elementləri xalqçaya xüsusi gözəllik verir. Xalqçanın kənarlarında zəncirvari işlənmiş iki bala haşiyəyə, qubbalarla və iri haçalı islimilərlə bəzədilmiş ana haşiyəyə rast gəlmək olar. Xalqçanın əsasində 3 ağac budaqları ilə yüksəlməklə şifahi olaraq Füzulinin surətini əks edir. Budağın üzərindəki ağ güllər Füzulinin saqqalı əks edib. Tez-tez təkrarlanan islimi Füzulinin baş formasını əks edir. Xalqçada Füzulinin üz cizgiləri dəqiqliklə verilməmişdir. Şairin alleqorik surətinin dəqiq olmayan cizgiləri onun daxili ələmini bürüzə edib. Ağacları hotta Füzulinin poeziyasının məğzini, lirikasını, onun hissiyyatını və səmimiyyətini verir. Ağacın iri gövdəsi isə Füzulinin məşhur romantik poeziyası olan "Leyli və Məcnun"u təsvir edir. Ortadakı ağaca Leyli və Məcnun söykənmiş halda təsvir edilə bilər. Digər ağacın yanında isə əlində kağızla musiqiçi təsvir olunub. Ağac bütövlükdə Füzulinin poeziyasının fəlsəfəsini əks edir. Xalqçanın yuxarı hissəsində göy fonda məhrab təsvir olunmuşdur. Bu fonda islimi şəklində ağ-mavi elementlər, müxtəlif zərif güllər işlənmişdir.

Bu xalqçanın orijinallığı odandır ki, rəssam şairin daxili ələmini, onun dahiliyini xalqçada əks etdirə bilib. Eldar Mikayılzadə Füzuliyə həsr etdiyi ikinci xalqçası 1989-cu ildə toxunmuşdur. O, bu xalqçanı "Şəm" adlandırmışdır. Bu xalqçada rəssam poetik abstrakt formaya üstünlük vermişdir. Sematik kompozisiyanın əsas sahəsinin mərkəzində yanar şam təsvir etmişdir ki, bu şam Füzulinin simasını simvolizə edir. Şamdan axan mumlar isə qat qatdır, bu qatlar şairin saqqalını xatırladır. Şamın aşağı hissəsində, yəni əsasında quzların suda çimməyi təsvir olunub. Rəssam şamı əridərək çaya çevirib, daşların üzərindən axaraq çay suya qovuşub və həmin axar sudan ceyranlar su içərkən təsvir olunub. Bu kompozisiya Füzuli poeziyasının şam kimi ərimə kompozisiyasını və bir çox insanın qəlbini oxşamasını ifadə edir. Yuxarıda od təsvir olunmuş hissədə quzla oğlanın təsviri verilmişdir. Şairin başının örtük hissəsində isə ay təsvir olunmuşdur. Ayın iki tərəfində isə iki sənəmş, tüstülənmiş şam məhrabı təsvir edir. Bu iki şam bir-birinə qovuşmamış Leyli və Məcnunu simvolizə edir. Yuxarı hissədə buludların təsvirini görmək olar. Mavi rəngli buludlar poemanın qəzəlinə sətirləri ifadə edir. Kompozisiyanın rəng çalarları qəhvəyi, tünd qırmızı, göy-mavi tonlarındadır. Rəngli qammalardan biri olan yanar qırmızı rəng odu ifadə edir.

Son otuz ildə çağdaş Azərbaycan xalqçılığını çox maraqlı əsərləri ilə zənginləşdirməkdə davam edən Eldar Mikayılzadə son dövrdə iki yeni toxuculuq nümunəsini tamamlamışdır. Əgər sənətkarın arxada qalan yaradıcılıq yoluna ötürü nəzər salıb yaradığı bir-birindən əcazkar "Şəbi-hicran-1" (1981), "Nağıllar ələmi" (1983), "Azərbaycanın poeziya və musiqi korifeylləri" (1983-1984), "Xətai" (1990), "Xəmsə" (1991), "İslam" (1992), "Təbriz" (1993), "Bürclər" (1994), "Xilaskar" (1995-1997), "Üç din" (1998), "Səttar" (1999), "Bismillahir-rəhmanir-rəhim" (2001), "Üç peyğəmbər" (2003), "Şəbi-hicran-2" (2006), "Yaranış" (2010) və s. nadir sənət nümunələrini xatırlasaq, onda dəm əxtarıya meylli olan ustadın ən tələbkar sənət xiridarlarını belə heyrləndirəcək xalqçalar yaratmağa imkan verən yaradıcılıq potensialına

malik olduğunu xüsusi vurğulamalıyıq. Onun son vaxtlar ərsəyə gətirdiyi "Yaranış" (2010), eləcə də "Kəhkəşan" və "Səttarın arzusu" (2012) xalçaları da bunun təsdiqidir.

ƏDƏBİYYAT

1. Aida Sadıqova. "Azərbaycan xalça sənəti 20-ci əsrin ikinci yarısı". Bakı 2013.
2. Əliyeva K. Xalçaçı rəssam: [Eldar Mikayılov haqqında]. Qobustan. 1988. № 2. s. 26-32; 59-60.
3. Əliyev Z. Nə gözəldir vətənimin xalçaları: [Bolqarıstan Xalq Respublikasının paytaxtı Sofiya şəhərində kecirilmiş, "Azərbaycan dekorativ təbii sənəti" sərgisi haqqında] //Bakı. 1988. 22 sentyabr.
4. Əliyev Z. Bənzərsiz xalca rəssamı: rəssam Hacı Eldar Mikayılzadə – 50 //Qobustan. 2006. № 4. s.34-37.
5. Əliyev Z. Xalça sənətimizə layiqli töhfə, [Hacı Eldar Mikayılzadənin "Şəbi-hicran" xalçası haqqında] //Azərbaycan. 2007. 10 iyun. s. 6.

*sənətsünas

e-mail: narmin_eminbayli@yahoo.com

Aytən Əfəndiyeva

ARTISTIC FEATURES OF THE CARPETS OF THE NATIONAL ARTIST ELДАР MIKAILZADE

The article reflected the artistic analysis of carpet products created by folk artist Eldar Mikailzade at different times. Over the past thirty years, Eldar Mikailzade has enriched modern Azerbaijani carpet weaving with his interesting works, in recent years he has completed two new patterns of carpet weaving. If we recall his such unique works as "Night of Separation" (1981), "The World of Fairy Tales" (1983), "The Coryphaei of Azerbaijan Poetry and Music" (1983-1984), "Hatai" (1990), "Hamsa" (1991), "Islam" (1992), "Tabriz" (1993), "Savior" (1995-1997), "Three religions" (1998), "Sattar" (1999), "In the name of Allah, the Most Merciful" (2001), "Three Prophets" (2003), "Night of Separation-2" (2006), "Creation" (2010), etc., then one can speak about his inexhaustible creative potential.

Keywords: *carpet, plot, ornament, description, pattern.*

Айтен Эфэндиева

ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ ОСОБЕННОСТИ КОВРОВЫХ ИЗДЕЛИЙ НАРОДНОГО ХУДОЖНИКА ЭЛЬДАРА МИКАИЛЗАДЕ

В статье нашло свое отражение художественный анализ ковровых изделий, созданных в разные периоды народным художником Эльдаром Микаилзаде. За последние тридцать лет Эльдар Микаилзаде обогатил современное азербайджанское ковроткачество своими интересными произведениями, за последние годы завершил два новых образца ковроткачества. Если вспомнить его такие уникальные произведения, как «Ночь разлуки»

(1981), «Мир сказок» (1983), «Корифей Азербайджанской поэзии и музыки» (1983-1984), «Хатаи» (1990), «Хамса» (1991), «Ислам» (1992), «Табриз» (1993), «Спаситель» (1995-1997), «Три религии» (1998), «Саттар» (1999), «Во имя Аллаха милосердного» (2001), «Три пророка» (2003), «Ночь разлуки-2» (2006), «Сотворение» (2010) и др., то можно говорить об его неисчерпаемом творческом потенциале.

Ключевые слова: *ковер, сюжет, орнамент, описание, узор.*

(AMEA-nın müxbir üzvü Cəfər Qiyasi tərəfindən təqdim olunmuşdur)

Daxilolma: *İlkin variant 22.02.2019*

Son variant 24.06.2019